

Cauza C-356/19

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

3 mai 2019

Instanța de trimitere:

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Polonia)

Data deciziei de trimitere:

16 aprilie 2019

Reclamantă:

Delfly sp. z o.o.

Pârâtă:

Travel Service Polska sp. z o.o.

[...] [*omissis*]

ORDONANȚĂ

Varșovia, 16 aprilie 2019

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XV Wydział Gospodarczy (Tribunalul Districtual din Varșovia, Polonia, Secția comercială XV)
[...] [*omissis*]

[...] [instanța sesizată, *omissis*],

în urma dezbaterii

[*omissis*] [detalii privind procedura orală, *omissis*] susținute la 16 aprilie 2019,

privind cauza introdusă de Delfly sp. z o.o. w Warszawie

împotriva Travel Service sp. z o.o. w Warszawie

cu privire la plăți

a hotărât

referitor la suspendarea procedurii:

1. Adresează următoarele întrebări Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

(prima întrebare)

Articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91 (JO 2004, L 46, p. 1, Ediție specială, 07/vol. 12, p. 218) trebuie să fie interpretat în sensul că această dispoziție reglementează nu doar quantumul obligației de compensație, ci și modul în care ar trebui îndeplinită această obligație?

(a doua întrebare)

În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare: Poate un pasager sau succesorul în drepturi al acestuia să solicite plata unei sume echivalente sumei de 400 de euro într-o altă monedă, în special în moneda țării în care își are reședința pasagerul zborului anulat sau întârziat?

(a treia întrebare)

În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare: Care sunt criteriile pe baza cărora ar trebui să fie stabilită moneda în care un pasager sau succesorul în drepturi al acestuia poate solicita plata și care este cursul de schimb care ar trebui aplicat?

(a patra întrebare)

Articolul 7 alineatul (1) sau alte dispoziții din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 se opun aplicării unor dispoziții privind îndeplinirea obligațiilor din dreptul național, care ar putea determina respingerea cererii introduse de un pasager sau de succesorul în drepturi al acestuia pentru simplul motiv că creanța a fost exprimată în mod eronat în moneda țării în care își are reședința pasagerul în loc de euro, cum prevede articolul 7 alineatul (1) din regulament?

2. Suspendă procedura [...] *[omissis]* **[OR 2]**

MOTIVELE

[...] [Considerații privind cadrul procedural național al cererii de decizie preliminară, *omissis*] [OR 3 (1)¹]

[...] [repetarea conținutului de pe prima pagină, *omissis*] [OR 4 (2)]

3. Obiectul litigiului și situația de fapt

3.1. În cadrul unui litigiu civil în curs de soluționare în fața Tribunalului Districtual al capitalei Varșovia, a devenit necesară obținerea unor răspunsuri la întrebările preliminare menționate anterior. Reclamanta, Delfly spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie (societate cu răspundere limitată, Varșovia), a solicitat obligarea pârâtei, Travel Service Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie (societate cu răspundere limitată, Varșovia), la plata sumei de 1.698,64 zloți polonezi, ceea ce, potrivit cursului de schimb al Băncii Naționale a Poloniei de la data introducerii cererii, este echivalent cu suma de 400 de euro. Reclamanta a susținut că ar fi achiziționat, ca urmare a unei cesiuni de creanță, de la un pasager, doamna X, o creanță în temeiul articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 [...] [*omissis*] privind plata sumei de 400 de euro, ca urmare a întârzierii unui zbor din localitatea A în localitatea B. Pârâta solicită respingerea acțiunii, invocând, *inter alia*, obiecția privind determinarea eronată a monedei creanței, fapt care, în temeiul dreptului intern, conduce la respingerea acțiunii.

3.2. Situația de fapt din prezenta cauză nu este contestată. La 23 iulie 2017, X a călătorit cu un zbor efectuat de operatorul de transport aerian pârât din localitatea A, situată într-o țară terță, în localitatea B, situată în Republica Polonă. Aceasta a avut o rezervare valabilă și s-a prezentat la termen în vederea înregistrării. Zborul a avut o întârziere mai mare de trei ore. Nu s-a stabilit că pasagerul a primit indemnizații sau compensații și nu a beneficiat de asistență în țara terță în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 [...] [*omissis*]. La 27 iulie 2017, X a cesionat către reclamantă creditul despăgubirii ca urmare a întârzierii zborului.

4. Dispoziții din dreptul național și jurisprudența instanțelor

4.1. Articolul 321 paragraful 1 din Legea din 17 noiembrie 1964, Codul de procedură civilă (Kodeks postępowania cywilnego, Dz. U. 2018, Pos. 1360, cu modificările ulterioare) stabilește că o instanță nu se poate pronunța cu

¹ N. tr.: În original, numerotarea începe cu pagina 3 (= pagina 1 din cererea de decizie preliminară propriu-zisă).

- privire la un obiect care nu este cuprins în cererea introductivă și nu poate acorda o despăgubire mai mare decât cea solicitată în cererea introductivă.
- 4.2. În conformitate cu articolul 505¹ punctul 1 din Codul de procedură civilă, în cauzele din domeniul de jurisdicție al tribunalelor districtuale privind pretenții din contracte, se aplică dispozițiile privind procedura simplificată [...], în cazul în care valoarea litigiului nu depășește douăzeci de mii de zloți [...] **[OR 5 (3)]**
- 4.3. Articolul 505⁴ paragraful 1 prima teză din Codul de procedură civilă, care privește procedura simplificată, stabilește că o modificare a cererii nu este admisibilă.
- 4.4. Articolul 358 din Legea din 23 aprilie 1964, Codul civil (Kodeks cywilny, Dz. U. 2018, Pos. 1025, cu modificările ulterioare, denumit în continuare „Codul civil”) stabilește: (Paragraful 1) În cazul în care obiectul unei obligații care trebuie îndeplinită în Republica Polonia este o sumă de bani în monedă străină, debitorul va achita prestația în moneda poloneză, cu excepția cazului în care legea sau hotărârea judecătorească care constituie temeiul obligației sau un act juridic prevede că prestația se va achita exclusiv în moneda străină. (Paragraful 2) Valoarea monedei străine va fi stabilită conform cursului mediu publicat de Banca Națională a Poloniei la data scadenței creanței, cu excepția cazului în care legea, o hotărâre judecătorească sau un act juridic prevede altceva. (Paragraful 3) În cazul unei întârzieri a debitorului, creditorul poate solicita ca prestația să fie efectuată în monedă poloneză, conform cursului mediu publicat de Banca Națională a Poloniei la data efectuării plății.
- 4.5. Dispoziția citată a fost interpretată de Sąd Najwyższy (Curtea Supremă) în Hotărârea din 16 mai 2012 [...] [Numărul dosarului, sursă, *omissis*]. Curtea Supremă a arătat că dreptul de a alege moneda aparține exclusiv debitorului, atât în cazul îndeplinirii la termen a prestației, cât și în cazul unei amânări simple sau al unei întârzieri. În cazul în care debitorul întârzie să efectueze prestația în cadrul îndeplinirii unei obligații, al cărei obiect este o sumă de bani stabilită în monedă străină, creditorul poate alege cursul la care se stabilește valoarea monedei străine, însă numai în cazul în care debitorul alege moneda poloneză. Prin hotărârea din 16 mai 2012, a fost inițiată o jurisprudență constantă a instanțelor de drept comun. În cadrul acestei jurisprudențe, instanțele de drept comun au respins în mod repetat cereri în cazul cărora reclamantul și-a cuantificat pretenția în moneda poloneză, deși creanța la care avea dreptul era exprimată într-o monedă străină. Într-un astfel de caz - din cauza interdicției de a se pronunța cu privire la un obiect care nu este cuprins în cererea introductivă -, obligarea la îndeplinirea unei cereri nu este posibilă.
- 4.6. Republica Polonia aparține uniunii economice și monetare. Ca urmare a derogării prevăzute la articolul 139 din Tratatul privind funcționarea Uniunii

Europene, [OR 6 (4)], aceasta a menținut o politică monetară autonomă. Potrivit acestei politici, moneda euro este considerată monedă străină.

- 4.7. În 2016 a avut loc o modificare a articolului 358 din Codul civil. Scopul modificării a fost acela de a clarifica noțiunea de amânare, conform căreia creditorul are dreptul de a alege cursul de schimb. Cu toate acestea, modificarea nu pare să fi repus în discuție interpretarea dispoziției în ceea ce privește persoana căreia îi aparține dreptul de a schimba moneda.
- 4.8. În jurisprudența instanțelor poloneze, există o discrepanță în ceea ce privește întrebarea, cu privire la modul în care ar trebui soluționate litigiile în care reclamantul solicită plata unei compensații exprimate în moneda poloneză (adică în zloți polonezi) ca urmare a întârzierii unui zbor. Prin hotărârile pronunțate la 29 noiembrie 2016 [...] [Numărul dosarului, sursă, *omissis*] și la 1 martie 2017 [...] [Numărul dosarului, sursă, *omissis*], Sąd Okręgowy w Gliwicach (Tribunalul Regional din Gliwicz) a respins pretențiile astfel formulate ale pasagerilor zborurilor întârziate, statuând că un creditor nu ar fi îndreptățit să convertească în moneda poloneză compensația al cărei quantum este stabilit în moneda străină euro. Cu toate acestea, Sąd Okręgowy w Warszawie (Tribunalul Regional din Varșovia), în hotărârile sale din 28 martie 2017 [...] [Numărul dosarului, sursă, *omissis*] și din 13 decembrie 2018 [...] [Numărul dosarului, sursă, *omissis*], susține punctul de vedere contrar și argumentează, printre altele, că o interpretare teleologică corectă a articolului 358 din Codul civil și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 261/2004 [...] [*omissis*] nu ar trebui să aibă consecințe negative pentru creditorii care sunt cetățeni polonezi și care ar putea invoca, fără îndoială, dreptul la o compensație în moneda națională.

5. Îndoieli în ceea ce privește interpretarea și legătura cu dispozițiile naționale

- 5.1. Deși a trecut mult timp de la intrarea în vigoare a dispozițiilor Regulamentului nr. 261/2004 [...] [*omissis*], acestea nu sunt interpretate în mod unitar de instanțele naționale. În jurisprudența instanțelor poloneze menționată anterior există o discrepanță care determină pronunțarea unor hotărâri foarte diferite în cauze similare. Având în vedere acest lucru, este necesar să fie clarificate problemele formulate în întrebările în cuprinsul întrebărilor preliminare. În contextul cauzei pendinte în fața Tribunalului Districtual din Varșovia, răspunsul la întrebări ar avea un efect esențial în ceea ce privește alegerea [OR 7 (5)] interpretării corecte a articolului 7 alineatul (1) din regulamentul, fiind, de asemenea, de natură să orienteze soluția pronunțată în cauză.
- 5.2. Prima întrebare urmărește să clarifice domeniul de aplicare al normei prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 [...] [*omissis*]. Se pare că dispoziția menționată nu conține reglementări cu

privire la modul de executare a obligației de plată a compensației, cum ar fi data, locul de executare, posibilitatea plății într-o altă monedă. Prin urmare, se poate susține că în dreptul național, care reglementează contractul de transport încheiat, este necesar să se precizeze care sunt drepturile unui pasager și care sunt obligațiile corespunzătoare ale unui operator aerian. Pe de altă parte, obiectivul menționat în mod expres în al patrulea considerent al regulamentului a fost acela de a consolida drepturile pasagerilor și de a garanta că activitățile transportatorilor aerieni se desfășoară în condiții armonizate, pe o piață liberalizată. Având în vedere acest considerent, trebuie să se analizeze posibilitatea de a conferi acestei dispoziții concise un anumit conținut care să decurgă, în statele membre ale Uniunii Europene, din principiile generale de drept aplicabile, independent de legislația națională. Interpretată astfel, această dispoziție ar determina nu numai domeniul de aplicare al compensației datorate, ci și principalele modalități de plată a acesteia.

- 5.3. A doua întrebare este adresată numai în cazul în care răspunsul la prima întrebare este afirmativ. În cazul în care dispoziția reglementează, de asemenea, modul de executare a obligației, atunci trebuie să se stabilească conținutul normativ al dispoziției în acest sens. Pentru a soluționa litigiul pendinte în fața instanței de trimitere, trebuie să se stabilească dacă un pasager sau succesorul legal al acestuia poate solicita în mod efectiv plata într-o altă monedă decât euro, în special în moneda națională de la locul său de reședință. O astfel de soluție ar fi avantajoasă pentru pasagerii aerieni, întrucât aceștia ar putea afla nivelul definitiv al unei potențiale creanțe înainte de achiziționarea biletului de călătorie. Pe de altă parte, acest lucru ar fi contrar principiului consacrat în sistemul juridic polonez, în temeiul căruia un creditor nu are dreptul la o conversie în altă monedă, ci numai debitorul are dreptul de a plăti în moneda națională.
- 5.4. A treia întrebare este adresată numai în cazul în care răspunsul la a doua întrebare este afirmativ. Cerința privind definirea unor criterii pentru stabilirea monedei sau a cursului de schimb ar fi consecința evidentă a constatării că un pasager sau succesorul legal al acestuia este îndreptățit să solicite plata într-o altă monedă decât euro. **[OR 8 (6)]**
- 5.5. Obiectivul celei de a patra întrebări este eliminarea următoarelor îndoieli. Normele stricte aplicate în dreptul național pot face semnificativ mai dificilă invocarea unor pretenții legitime de către pasagerii zborurilor anulate sau întârziate. Se poate întâmpla ca o acțiune să fie respinsă pentru unicul motiv că pretenția a fost exprimată în mod eronat în moneda națională utilizată de către pasager, în timp ce articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 [...] [*omissis*] prevede moneda euro. Trebuie, de asemenea, menționat că, în astfel de cazuri, reclamantul nu poate modifica cererea, nici după ce și-a recunoscut eroarea, întrucât normele privind procedura simplificată interzic acest lucru. Cu toate acestea, o instanță nu poate să acorde o compensație exprimată în moneda euro, întrucât aceasta ar

reprezenta o decizie inadmisibilă cu privire la un obiect care nu a fost cuprins în actul de sesizare.

- 5.6. Cerința privind formularea precisă a pretenției este justificată de faptul că obiectul litigiului trebuie să fie identificat în mod clar. Gradul ridicat de formalism este consecința firească a codificării dreptului civil. Scopul interdicției privind modificarea cererii în cadrul procedurii simplificate este acela de a accelera identificarea soluției în cauzele mai puțin importante. Pe de altă parte, unele norme de procedură determină consecințe care pot părea inadecvate în ceea ce privește gravitatea inexactității. În aceste condiții, trebuie să se analizeze dacă articolul 7 alineatul (1) sau alte dispoziții din regulament, care au ca scop consolidarea protecției pasagerilor în conformitate cu principiul unitare, nu se opun unor soluții stricte, precum cele descrise anterior.

[Semnătura]

DOCUMENT DE LUCRU